

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

SUSITIKIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO NR. I-1508 2, 4 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO PROJEKTO PASTABŲ PROTOKOLAS

2018 m. spalio 3 d.
Vilnius

Susitikimas įvyko 2018 m. spalio 3 d., 14.00–14.30 val. 122 salėje.

Susitikimo pirmininkas – Rita Armonienė, Ūkio ministerijos Europos Sąjungos (toliau – ES) paramos koordinavimo departamento direktorė.

Susitikimo sekretorė – Renata Adomavičienė, Ūkio ministerijos ES paramos koordinavimo departamento Finansinių priemonių skyriaus vyriausioji specialistė.

Susitikimo dalyviai:

1. Olesia Žakevičienė – Ūkio ministerijos ES paramos koordinavimo departamento Finansinių priemonių skyriaus vedėja;
2. Audrius Želionis – Finansų ministerijos Valstybės išdo departamento direktorius;
3. Toma Sasnauskienė – Finansų ministerijos Valstybės išdo departamento Skolinimosi ir pinigų valdymo skyriaus vedėja;
4. Edmundas Kiškis – Finansų ministerijos Valstybės išdo departamento Skolinimosi ir pinigų valdymo skyriaus vedėjo pavaduotojas.

SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo projekto pastabos.

R. Armonienė paprašė Finansų ministerijos išsakyti komentarus dėl pateiktų pastabų.

A. Želionis informavo, kad atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas (toliau – Įstatymas) pagal veiklos sritį priklauso Finansų ministerijai, todėl labai svarbu įvertinti ekonominį siūlomų pakeitimų pagrindimą, o iš pateiktų dokumentų nėra aiškus siūlomų pakeitimų poveikis. Taip pat aiškinamajame rašte nurodyta, kad Vyriausybės nustatomas valstybės garantijų limitas nesikeis, tačiau kitų metų limitas akivaizdžiai auga. Šiemet UAB „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ (toliau – „Invega“) buvo nustatytas 132 mln. eurų, iki šios dienos panaudojimas yra 106 mln. eurų, o kitais metais planuojamas limitas yra 148 mln. eurų, iš ko matyti, kad poveikis limitui yra. Taipogi, aiškinamajame rašte nurodoma, kad papildomų lėšų poreikis bus dengiamas iš Ūkio ministerijos lėšų, tačiau visos lėšos yra valstybės, todėl svarbu pamatyti pagrindimus ir skaičiavimus, kokiomis lėšomis tokias garantijas bus galima padengti. Tikėtina, kad tai bus iš Ūkio ministerijos įgyvendintų finansinių priemonių grįžusios lėšos. Bet, kadangi Įstatymo projektą pristatytų finansų ministras, reiktų pateikti analizę dėl lėšų apimties ir aiškiai apibrėžti naudą dėl siūlomų pakeitimų. Vien tik garantijų priemonių spektro praplėtimas iki šiol, Finansų ministerijos atstovo nuomone, jokių proveržių nepadarė. Atsižvelgiant į tai, Finansų ministerijos atstovui norėtųsi pagrindimo, kas vyko iki šiol ir kokie pasiekimai ir atitinkamai kas keistųsi įvedus naujas priemones, kokių rezultatų siekiama, pagrįsti atitinkamomis strategijomis, ekonominėmis prognozėmis bei skaičiavimais. Finansų ministerija taip pat palaiko Teisingumo ministerijos pastabą dėl garantijų smulkiojo ar vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektų investuotų nuosavų lėšų įgyvendinant verslo

pradžios ar verslo plėtos projektus. Šiuo klausimu reiktų pateikti argumentus dėl priemonės tikslingumo. Dėl garantijų už sutelktinio finansavimo sandorių finansavimą, reiktų pateikti statistiką, kokios būtų verslo plano plėtos perspektyvos.

R. Armonienė, informavo, kad pagal Finansų ministerijos pastabas buvo patikslintas aiškinamasis raštas. Finansinių priemonių paklausa ir poreikis identifikuotas Verslo finansavimo išankstiniame vertinime. Tačiau finansinėms priemonėms atskirais etapais išlieka nevienodas poreikis, todėl svarbu turėti platesnį priemonių spektrą, kurį būtų galima pasiūlyti skirtingais laikotarpiais. Limito poreikis kitais metais augtų nebūtinai dėl naujų priemonių. Siekis yra nedidinti limitą, o esant didesniai priemonių spektrui išlaikyti tokį patį limitą. Garantijos būtų dengiamos iš Ūkio ministerijos įgyvendintų finansinių priemonių grįžusių lėšų.

A. Želionis paprašė finansų ministrui pateikti informaciją apie grįžusių priemonių apimtis. Nes šiuo atveju limitas didėjimas per statistinę bei fiskalinę prizmę atsiremia į konkrečius pinigus. Todėl, skaičiuojant biudžeto deficitą, sprendimų priėmimui praverstų žinoti grįžusių lėšų apimtis. Atsižvelgiant į tai, kad visi pinigai, įskaitant grįžusias lėšas yra valstybės pinigai, reiktų ekonominio pagrindimo.

T. Sasnauskienė informavo, kad Finansų ministerija turi galėti įsivertinti priemonių nuostolingumo įtaką valstybės skolai. Šiuo metu nėra pateikto nei vienos priemonės nuostolingumo įvertinimo. Pavyzdžiui, sutelktinio finansavimo priemonės įgyvendinamos tik 2 metus, todėl svarstytina ar tai yra pakankamas laikas įvertinti ar gali valstybė prisiimti tokią riziką. Dėl nuosavų lėšų nėra identifikuotas poreikis. Todėl kyla didelė rizika, kad reikės didesnio nei nustatyta limitas, kad atsirastų valstybės skoloje neįvykdytos garantijos. Atsižvelgiant į tai reikia skaičių. Reikia įvertinti ar tai yra grupinis, o ne individualus poreikis.

E. Kiškis pasiteiravo ar esamos priemonės nepatenkina viso garantijų teikimo portfelio.

R. Armonienė informavo, kad šiuo metu yra nelygiavertės sąlygos tarp banko ir verslo subjekto rizikuojančio nuosavomis lėšomis.

T. Sasnauskienė informavo, kad labai svarbu aiškiai identifikuoti poreikį. Aiškinamajame rašte turėtų būti visa informacija, leidžianti įsivertinti priemonės poreikį, įskaitant koks dabar „Invegos“ nuostolingumas, ar ji turi pakankamai atidėjinių, ar ji galės įgyvendinti naujas priemones. Kokios yra dabar priemonės, gal jos neveikia. Rinkos vystymas yra gerai, tačiau reikia įsivertinti rizikas, o tam reikia duomenų.

E. Kiškis informavo, kad Įstatyme siūlomos priemonės atrodo rizikingos. Galima manyti, kad verslo subjektas, negavęs finansavimo pagal esamas priemones, kreipsis dėl finansavimo pagal naujai siūlomas priemones. Todėl tai galėtų būti patys rizikingiausi subjektai, kurie ir didins „Invegos“ nuostolingumą.

A. Želionis pažymėjo, kad sutelktinis finansavimas, kaip banko alternatyva, yra brangus instrumentas.

T. Sasnauskienė pažymėjo, kad labai svarbu įvertinti kainą ir pigesnes alternatyvas, pvz., sutelktinio finansavimo didesnė kaina atspindi didesnę riziką.

A. Želionis apibendrinant informavo, kad iš esmės Finansų ministerija nėra prieš siūlomas priemones, tačiau jai reikia daugiau informacijos, duomenų, ekonominio pagrindimo, skaičiavimų, kad būtų galima įsivertinti priemonių nuostolingumo įtaką valstybės skolai.

T. Sasnauskienė pasiūlė pasiekti kompromisą, kadangi Finansų ministerija ne visoms priemonėms prieštarauja. Įstatymo keitimą galima daryti etapais, prieš tai atlikus reikalingas analizes:

1. Garantijos už naudotos gamybinės įrangos ir (arba) naudotų įrenginių finansinės nuomos (lizingo) sandorius – Finansų ministerija neturi prieštaravimo.

2. Eksporto kredito garantijos pagal sudarytas paslaugų sutartis – reiktų papildyti aprašymą apie vykstantį lietuviškos kilmės prekių eksportą, kuris yra kaip užtikrinimas, kad priemonė veikia.

3. Garantijos už obligacijų įsigijimo sandorius – trūksta skaičiavimų bei pagrindimų iš kur atsirado poreikis. Taip pat svarbu įvertinti SVV obligacijų išleidimo kaštus, bei planuojamą išleisti obligacijų skaičių. Su šia priemone būtų galima pasiekti kompromisą su Finansų ministerija.

4. Finansų ministerija dėl garantijų už SVV subjektų investuotas nuosavas lėšas įgyvendinant verslo pradžios ar verslo plėtros projektus ir garantijų už sutelktinio finansavimo sandorius mato riziką bei negavo tinkamo pagrindimo.

Finansų ministerijos atstovai pasiteiravo ar kredito įstaigų pakeitimas į finansų įstaigas atitiktų Lietuvos banko rizikos ribojimus. Galbūt reiktų rašyti, kad finansų įstaigos būtų prižiūrimos Lietuvos banko. Reiktų patikrinti ar atsakingo skolinimosi nuostatai taikomi juridiniams asmenims. Reikia pagalvoti dėl finansų įstaigos naudojimo sąvokos.

Dėl Finansų ministerijos pastabos, pagal kurią sutelktinio finansavimo sandoris apima ne tik verslo finansavimo tikslus, bet ir mokslo, tiriamuosius bei kitus tikslus, Finansų ministerijos nuomone pagrindinė nuostata turi būti Įstatyme, o po to detalizuojama nutarimuose. Todėl siūloma detalizuoti ir susiaurinti Įstatyme kas būtų finansuojama pagal sutelktinio finansavimo sandorius.

Dėl Finansų ministerijos pastabos dėl Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 2 straipsnio 14 ir 19 dalyse pateiktų valstybės garantijos ir valstybės garantuojamo skolininko sąvokos, Finansų ministerijos nuomone, „Invegos“ garantijos traukiamos į bendrą limitą ir reiktų vertinti kaip bendrą valstybės garantiją.

Posėdžio pirmininkas

Rita Armonienė

Posėdžio sekretorė

Renata Adomavičienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

SUSITIKIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO NR. I-1508 2, 4 IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO PROJEKTO PASTABŲ PROTOKOLAS

2018 m. spalio 3 d.

Vilnius

Susitikimas įvyko 2018 m. spalio 3 d., 14.00–14.30 val. 122 salėje.

Susitikimo pirmininkas – Rita Armonienė, Ūkio ministerijos Europos Sąjungos (toliau – ES) paramos koordinavimo departamento direktorė.

Susitikimo sekretorė – Renata Adomavičienė, Ūkio ministerijos ES paramos koordinavimo departamento Finansinių priemonių skyriaus vyriausioji specialistė.

Susitikimo dalyviai:

1. Olesia Žakevičienė – Ūkio ministerijos ES paramos koordinavimo departamento Finansinių priemonių skyriaus vedėja;
2. Darius Trinkūnas – Teisingumo ministerijos Teisės aktų projektų ekspertizės skyriaus patarėjas

SVARSTYTA. Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo projekto pastabos.

R. Armonienė informavo, kad iš pateiktų Teisingumo ministerijos pastabų liko neatsižvelgta į vieną – formuluotė „užtikrintų... *smulkiojo ar vidutinio verslo subjektų investuotų nuosavų lėšų į verslo pradžią ar plėtrą dalinį padengimą*“ turi veiklos kofinansavimo, o ne subjekto ar trečiųjų asmenų įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo požymių. Šiuo atveju garantija būtų teikiama už SVV subjektų investuotas nuosavas lėšas įgyvendinant verslo pradžios ar verslo plėtros projektus, investavimas ir suprantamas kaip nuosavų (privataus SVV subjekto) lėšų naudojimas projektams finansuoti. Ūkio ministerija papildomai SVV subjekto projekto finansavimui lėšų neskirtų, todėl kofinansavimo požymių nėra. Valstybė garantuotu SVV subjektui, kad jam investavus nuosavas lėšas į verslą, dalis lėšų būtų grąžinta (kompensuota) garantiniais atvejais (pvz., bankroto atveju).

D. Trinkūnas pateikė nauja pastaba dėl to, kad apibūdintas atvejis nebūtų garantijos dalyku, o tai iš esmės būtų nuostolių, patirtų dėl SVV subjekto, į kurį investuota, bankroto dalinis kompensavimas. Šios pastabos labai susiję atsižvelgiant į faktines aplinkybes, kurios paaiškėjo besigilinant į šį projektą. Teisingumo ministerijos nuomone, tai nebūtų garantija, tai nebūtų priemonės užtikrinimas. Ši priemonė galėtų būti kaip valstybės įsipareigojimas kompensuoti patirtus nuostolius nepasisėkus verslui, kompensuoti į bankrutavusį subjektą padarytas investicijas. Tačiau tai nėra garantija Civilinio kodekso kontekste, nei valstybės garantija Lietuvos Respublikos skolos įstatymo (toliau – Įstatymas) kontekste. Manytina, kad ši nuostata būtų realizuojama įgyvendinamaisiais teisės aktais. Tačiau įgyvendinamieji aktai negali išspręsti Įstatymo sąvokos problemos. Įstatyme naudojama sąvoka „valstybės garantija už garantijų instituciją“ neapibrėžia garantijos sąvokos. Bet kuriuo atveju Įstatyme garantija suprantama kaip prievolių užtikrinimas. Šiuo atveju Ūkio ministerija į Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalį bando įdėti priemonę, kuri savo esme nėra garantija. Prievolės užtikrinimas turi būti tarp kreditoriaus ir skolininko, šiuo atveju nei

kreditoriaus nei skolininko nėra. Jei siūlymas nėra susijęs su valstybės garantija, tai galbūt šiame Įstatyme reiktų apibrėžti sąvoką „garantija“, kad ji būtų suprantama ir vartojama specifine prasme, t. y. plačiau nei apibrėžta Civiliniame kodekse ir apimtų klasikines garantijas pagal Civilinį kodeksą, taip pat tuos atvejus kai valstybė prisiima įsipareigojimus kompensuoti nuostolius. Pagal šiuo metu pateikiamą priemonės apibrėžimą jos turinio negalima identifikuoti. Svarbu formuluoti „garantijos“ sąvoką kuo aiškiau, kad būtų matyti turinys – garantijos suprantamos kaip valstybės prisiimamas įsipareigojimas kompensuoti ar iš dalies kompensuoti nuostolius.

R. Armonienė informavo, kad nuostolių kompensavimas būtų vykdomas iš Ūkio ministerijos asignavimų, t. y. įgyvendintų finansinių priemonių grįžusių lėšų.

D. Trinkūnas informavo, kad iš esmės pačiai priemonei Teisingumo ministerija neprieštarauja.

Posėdžio pirmininkas

Rita Armonienė

Posėdžio sekretorė

Renata Adomavičienė